

حسین(ع) یا علم به شهادت به کربلا رفت؟

حرکت امام حسین(علیه السلام) به سوی کربلا نیز از این قبیل بود؛ زیرا انحراف در حکومت اسلامی به جایی رسیده بود که اگر قیام عارفانه آن حضرت و یاران باوفایش نبود، اسلام به پایان رسیده بود: «و علی الإسلام السّلام إذ قد بلیت الأمة براع مثل یزید» و این انحراف، جز با شهادت امام حسین(علیه السلام) قابل اصلاح نبود.

حرکت امام حسین(علیه السلام) به سوی کربلا نیز از این قبیل بود؛ زیرا انحراف در حکومت اسلامی به جایی رسیده بود که اگر قیام عارفانه آن حضرت و یاران باوفایش نبود، اسلام به پایان رسیده بود: #171؛ و علی الإسلام السّلام إذ قد بلیت الأمة براع مثل یزید؛ و این انحراف، جز با شهادت امام حسین(علیه السلام) قابل اصلاح نبود. حضرت آیت الله جوادی آملی به این سؤال که اگر امام حسین (ع) علم به شهادت خود داشتند، چرا به کربلا رفتند؟ و اگر علم نداشتند، پس روایاتی که دلالت بر علم ائمه(ع) دارد را چگونه باید توجیه کرد؟ پاسخ گفت.

به گزارش ایسنا، پاسخ "حضرت آیت الله جوادی آملی" در مورد علم امام حسین (ع) به شهادت آن حضرت در کربلا به شرح ذیل است: الف: گاهی شرایط به گونه‌ای است که آدمی، بناچار برای رسیدن به مقصد و مقصود خویش، هر کاری انجام می‌دهد؛ حتی اگر بدانند به مرگ او می‌انجامد. رزمندگان اسلام که در دوران دفاع مقدس، برای عبور از میدان مین، بر هم سبقت می‌گرفتند، می‌دانستند سرانجام داوطلب شدن و سبقت گرفتن برای رفتن به میدان مین، شهادت آنان است، لیکن چون می‌دانستند برای دفاع از نظام اسلامی، چاره‌ای جز این نیست، پا در این میدان بی‌بازگشت می‌گذاشتند.

حرکت امام حسین(علیه السلام) به سوی کربلا نیز از این قبیل بود؛ زیرا انحراف در حکومت اسلامی به جایی رسیده بود که اگر قیام عارفانه آن حضرت و یاران باوفایش نبود، اسلام به پایان رسیده بود: #171؛ و علی الإسلام السّلام إذ قد بلیت الأمة براع مثل یزید؛ و این انحراف، جز با شهادت امام حسین(علیه السلام) قابل اصلاح نبود.

* انواع علم ائمه اطهار (ع)

ب: پیغمبر اکرم(صلي الله عليه وآله وسلم) و ائمه اطهار(علیهم السلام) از دو علم برخوردارند: علومی که از راه‌های عادی به دست می‌آید و علومی که از راه‌های غیر عادی و غیر متعارف به دست می‌آید. با توجه به اینکه دنیا نشئه تکلیف است و آن پیشوایان نور نیز همانند سایر مردم، مکلف به تکالیف الهی بودند، مکلف به استفاده از علوم غیر عادی نبودند و تنها باید طبق علم عادی رفتار می‌کردند. البته در مواردی که خداوند به آنها اجازه می‌داد، از علوم غیر عادی برای اعجاز و اثبات حق بودن دعوت یا دعوا استفاده می‌کردند. پس استفاده از علوم غیر عادی به اذن خاص الهی بستگی داشت، نه به اراده خودشان. چون آن ذوات نورانی در تمام ابعاد علمی و عملی، معصوم و مصون بودند و اراده آنان تابع اراده الهی بود، هرگز در استفاده از علوم غیر عادی، از امر خداوند سرپیچی نمی‌کردند. حتی در قضا نیز مأمور بودند که به علم عادی عمل کنند. به همین سبب، پیغمبر اکرم(صلي الله عليه وآله وسلم) فرمود:

هرگز به قضای من مغرور نشوید و نگویید چون پیغمبر در این نزاع به نفع ما داوری کرد، پس حق با ماست؛ زیرا من نیز در بین شما با شهادت و قسم حکم می‌کنم؛ درحالی‌که برخی از شما در اقامه دلیل محکمه‌پسند، قوی‌تر و خوش‌بین‌تر از طرف مقابل خود است. پس هر کسی که من به نفع او حکم کردم، ولی حق با طرف مقابل بود، بدانند که قضای من چیزی را تغییر نمی‌دهد، بلکه او قطعه‌ای آتش را به خانه خود خواهد برد: #171؛ إنما أقضي بينكم بالبيّنات والأيمان و بعضكم ألحن بحجته من بعض، فأیما رجل قطع له من مال أخيه شيئاً فإنما قطع له به قطعة من النار؛.

بنابراین، آگاهی ائمه(علیهم السلام) از سرنوشت غیبی خودشان تکلیف آور نبود. از این جهت از آن علم استفاده نمی‌کردند؛ مگر در مواردی خاص که از سوی خداوند متعال مأمور استفاده از آن می‌شدند؛ وگرنه معیار تکلیف، علم عادی بود، نه علم غیر عادی. از این رو، اگر از راه‌های عادی، به نقشه دشمن پی می‌بردند و شرایطشان همانند شرایط امام حسین(علیه السلام) نمی‌بود، حتماً برای خنثی کردن آن، اقدام می‌کردند.

ج. ابو بصیر از امام(صلي الله عليه وآله وسلم) ادق(علیه السلام) نقل کرده است:

هر امامی که نداند به چه مصیبتی گرفتار خواهد شد و چه بر سر او خواهد آمد، چنین کسی، اساساً حجّت خدا بر خلق او نیست: #171؛ أيّ إمام لا يعلم ما یصیبه و إلی ما یصیر فلیس ذلک بحجة لله علی خلقه؛.

در برخی روایات آمده است: امام معصوم(علیه السلام) به جزئیات آنچه بر سر او خواهد آمد، آگاهی دارد و این آگاهی را از صحیفه‌ای

که در اختیار او قرار می‌گیرد، کسب می‌کند و آنگاه که مأموریت‌های ذکر شده در آن صحیفه به پایان می‌رسد، می‌فهمد که عمر او نیز به پایان رسیده است: «... إن لكل واحدٍ منّا صحيفةً فيها ما يحتاج إليه أن يعمل به في مدته فإذا انقضى ما فيها ممّا أمر به عرف أن أجله قد حضر...«.

مأموریت‌های خداوند به اهل بیت قبل از وفات پیامبر

از امام صادق (علیه السلام) رسیده است: قبل از وفات رسول اکرم (صلی الله علیه وآله وسلم) خدای عزّ و جلّ کتابی را که با مهرهایی از طلا مهر شده بود، بر آن حضرت نازل کرد و گفت: ای محمد! این وصیّت تو به نجبای از اهل بیت توست. پیغمبر اکرم (صلی الله علیه وآله وسلم) از جبرئیل پرسید: نجبای من چه کسانی هستند؟ جبرئیل گفت: علی بن ابی طالب و فرزندان او (علیهم السلام). پیغمبر اکرم (صلی الله علیه وآله وسلم) آن کتاب را به امیرمؤمنان (علیه السلام) داد و به او فرمود یک مهر آن را باز کند و به آنچه در آن است، عمل کند. امیرمؤمنان (علیه السلام) چنین کرد و سپس آن را به فرزند خود، امام حسن (علیه السلام) داد. او نیز با گشودن مُهری به محتوای آنچه در آن بود، عمل کرد. آنگاه آن را به امام حسین (علیه السلام) داد. او نیز با گشودن مهر مربوط به خود، دید که در آن آمده است: همراه با گروه خود، برای شهید شدن خارج شو که بدون تو شهادت نصیب آنان نخواهد شد و جانّت را به خدا بفروش. او نیز چنین کرد و آنگاه کتاب را به علی بن الحسین (علیهما السلام) داد. آن حضرت با گشودن مهر مربوط به خود، دید که در آن نوشته شده: سکوت اختیار کن، در منزل خود بنشین و به عبادت پروردگارت بپرداز تا مرگت فرا رسد. او نیز چنین کرد و آنگاه کتاب را به فرزند خود محمد بن علی (علیهما السلام) سپرد. آن حضرت با گشودن مهر مربوط به خود، این گونه مأموریت پیدا کرد: به مردم حدیث بگو و فتوا بده و از کسی جز خدای عزّوجلّ نترس؛ زیرا کسی توان آسیب رساندن به تو را ندارد. او نیز چنین کرد و سرانجام کار خود را به فرزندش جعفر بن محمد (علیهما السلام) سپرد. او نیز با گشودن مهر مربوط به خود، این گونه مأمور شد: به مردم حدیث بگو، فتوا بده و علوم اهل بیت (علیهم السلام) را منتشر کن. پدران صالح خود را تصدیق کن و از کسی جز خدای عزّ و جلّ هراسان مباش؛ زیرا تو در پناه و امان هستی. او نیز چنین کرد و آن را به فرزند خود، موسی بن جعفر (علیهما السلام) سپرد. در اینجا امام (علیه السلام) بدون اینکه به شرح وظایف امام کاظم و ائمه بعدی (علیهم السلام) که هنوز زمان امامتشان فرا نرسیده بود اشاره کند، فرمود: موسی بن جعفر (علیهما السلام) آن را به امام بعد از خود می‌سپارد و او نیز... تا آنکه حضرت مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) قیام کند."